

SODBA SODIŠČA (drugi senat)
z dne 27. oktobra 2005*

V zadevi C-525/03,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene
16. decembra 2003,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopajo X. Lewis, C. Loggi in K. Wiedner,
zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Italijanski republiki, ki jo zastopa I. M. Braguglia, zastopnik, ob sodelovanju
G. Fienga, avvocato dello Stato, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, J. Makarczyk (poročevalec),
C. Gulmann, R. Schintgen, in J. Klučka, sodniki,

generalni pravobranilec: F. G. Jacobs,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 6. aprila 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
2. junija 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 S to tožbo Komisija Evropskih skupnosti predlaga, naj Sodišče ugotovi, da Italijanska republika ni izpolnila obveznosti iz Direktive Sveta 93/36/EGS z dne 14. junija 1993 o usklajevanju postopkov oddaje javnih naročil blaga (UL L 199, str. 1), kot je bila spremenjena z Direktivo 2001/78/ES Komisije z dne 13. septembra 2001 (UL L 285, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva 93/36), iz Direktive Sveta 92/50/EGS z dne 18. junija

1992 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil storitev (UL L 209, str. 1), kot je bila spremenjena z Direktivo 2001/78 (v nadaljevanju: Direktiva 92/50), in iz členov 43 ES in 49 ES, s tem, da je sprejela člena 1(2) in 2, od (1) do (3), Odredbe št. 3231 predsednika Sveta ministrov z dne 24. julija 2002 o nujnih ukrepih v boju proti gozdnim požarom iz zraka na nacionalnem ozemlju (GURI št. 177 z dne 30. julija 2002, str. 42, v nadaljevanju: sporna odredba), ki dovoljujeta uporabo neposrednih sporazumov, s čimer je kršila skupnostne direktive o javnih naročilih blaga in storitev, zlasti splošna pravila o objavah javnih naročil in ponudb na javni razpis iz naslovov III in IV Direktive 93/36 in naslovov III in IV Direktive 92/50/EGS, v zvezi z nakupom letal za boj proti gozdnim požarom in uporabo storitev gašenja požarov ter nakupom tehnične in računalniške opreme in dvosmernih oddajnikov, ne da bi bil izpolnjen kateri koli pogoj, ki upravičuje odstopanje od zadevnih skupnostnih pravil, in vsekakor ne da bi bila zagotovljena kakršna koli oblika objave javnega razpisa, ki bi omogočala konkurenco med potencialnimi ponudniki.

Dejansko stanje

- 2 Sporna odredba je bila sprejeta v skladu z Uredbo predsednika Sveta ministrov z dne 28. junija 2002 o razglasitvi izrednega stanja do 31. oktobra 2002 na italijanskem nacionalnem ozemlju zaradi boja proti gozdnim požarom iz zraka (GURI št. 161 z dne 11. julija 2002, str. 4).
- 3 Ta odredba je dovolila Corpo forestale dello Stato (gozdna uprava), po eni strani, nakup letalske naprave za boj proti gozdnim požarom „na podlagi neposrednega sporazuma, ob kršitvi zakonskih določb iz člena 4 [navedene odredbe]“, to je še zlasti

ob kršitvi nacionalne zakonodaje, ki je prenesla Direktivi 92/50 in 93/36, in, po drugi strani, nakup, tudi na podlagi neposrednih sporazumov, dvosmernih oddajnikov za sporazumevanje z gasilnimi letali. Z odredbo je bilo Dipartimento della protezione civile (oddelek civilne zaščite) dovoljeno, da se zateče k neposrednim pogodbam v zvezi z nakupom opreme za okrepitev svojih tehnoloških in računalniških sredstev ter v zvezi z nakupom in izvajanjem storitev gašenja gozdov iz zraka.

- 4 Na podlagi sporne odredbe je Ministero delle Politiche agricole e forestali (ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo) 28. oktobra 2002 sprejelo Uredbo št. 1619/2002, s katero je odobrilo in dovolilo izpeljati pogodbo, sklenjeno z družbo Agusta SpA, z neposredno pogodbo v smislu navedene odredbe, v zvezi z opremo dveh helikopterjev, dodatno opremo, tehnično podporo, rezervnimi deli in vsem, kar je potrebno za delovanje teh zrakoplovov.

Predhodni postopek

- 5 Komisija je, ko je presodila, da so določbe sporne odredbe, ki priznava naročila za dobave in storitve v pogodbenih postopkih v primerih, ki niso predvideni v Direktivah 92/50 in 93/36, v nasprotju z zadnjima in v nasprotju s členoma 43 ES in 49 ES, z uradnim pozivom z dne 19. decembra 2002 zahtevala, naj Italijanska republika predloži stališča o njej očitani neizpolnitvi v roku enega meseca.

- 6 Komisija je, nezadovoljna s predloženimi stališči italijanske vlade v odgovor na navedeni poziv, 3. aprila 2003 Italijanski republiki poslala obrazloženo mnenje, v katerem jo je pozvala, naj sprejme vse potrebne ukrepe za uskladitev s tem mnenjem v roku enega meseca od njegove vročitve in naj zlasti razveljavi oziroma spremeni nekatere določbe sporne odredbe ter razveljavi in odvzame vse učinke dejanj in ukrepov, ki so bili na podlagi teh določb sprejeti z namenom dodelitve pogodb javnega naročila, in naj v primerih, v katerih so naročila že sklenjena, prepreči njihovo izvršitev.
- 7 Ker odgovor Italijanske republike na obrazloženo mnenje Komisije ni prepričal, se je ta odločila vložiti to tožbo.

Dopustnost tožbe

- 8 Najprej je treba poudariti, da lahko Sodišče po uradni dolžnosti preuči, ali so izpolnjeni pogoji, določeni v členu 226 ES, za vložitev tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti (glej med drugim sodbi z dne 31. marca 1992 v zadevi Komisija proti Italiji, C-362/90, Recueil, str. I-2353, točka 8, in z dne 15. januarja 2002 v zadevi Komisija proti Italiji, C-439/99, Recueil, str. I-305, točka 8).
- 9 V zvezi s tem ni pomembno, da se je v odgovor na vprašanje, postavljeno na obravnavi, Italijanska republika strinjala, da je tožba dopustna, medtem ko je v odgovoru na tožbo trdila, da je navedena tožba brez temelja, ker je sporna odredba popolnoma prenehala učinkovati, še preden je Komisija izpodbijala njegovo zakonitost oziroma zahtevala njegovo razveljavitev.

- 10 Pomena nima niti dejstvo, da Italijanska republika ni priznala očitane neizpolnitve obveznosti, ki jo je Komisija tudi navajala na obravnavi v utemeljitev dopustnosti svoje tožbe, saj postopek zaradi neizpolnitve obveznosti države temelji na objektivni ugotovitvi, da država članica ni spoštovala obveznosti, ki so ji naložene s Pogodbo ali z njej podrejenimi predpisi (glej med drugim sodbi z dne 1. oktobra 1998 v zadevi Komisija proti Španiji, C-71/97, Recueil, str. I-5991, točka 14, in z dne 18. januarja 2001 v zadevi Komisija proti Španiji, C-83/99, Recueil, str. I-445, točka 23).
- 11 Prvič, ugotoviti je treba, kot izhaja iz sklepov tožbenega spisa, da se predložena tožba zaradi neizpolnitve obveznosti omejuje na člena 1(2) in 2, od (1) do (3), sporne odredbe in se nima namena spraševati o poznejših dejanjih, sprejetih na podlagi navedene odredbe, ki so bila vseeno izrecno omenjena v obrazloženem mnenju.
- 12 Drugič, poudariti je treba, da ima Komisija pri izvajanju pristojnosti na podlagi člena 226, druga alineja, ES nalogo, naj v splošnem interesu Skupnosti po uradni dolžnosti pazi, da države članice spoštujejo Pogodbo in predpise, ki jih sprejmejo institucije v skladu z njo, in naj ugotovi obstoj možnih kršitev obveznosti, ki iz njih izhajajo, ter kršitve odpravi (glej v tem smislu sodbi z dne 11. avgusta 1995 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-431/92, Recueil, str. I-2189, točka 21, in z dne 10. aprila 2003 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-20/01 in C-28/01, Recueil, str. I-3609, točka 29).
- 13 V zvezi s tem iz besedila člena 226, druga alineja, ES, jasno izhaja, da Komisija ne more pred Sodiščem sprožiti postopka zaradi kršitve Pogodbe, razen če država članica ni ravnala v skladu z obrazloženim mnenjem v roku, ki ji je bil dan v ta namen (glej sodbo z dne 31. marca 1992 v zadevi Komisija proti Italiji, točka 9).

- 14 Ustaljena sodna praksa je, da je treba presoјati obstoj neizpolnitve obveznosti glede na položaj, ki obstaja v tej državi članici ob koncu roka, določenega v obrazloženem mnenju ob koncu roka, določenega v obrazloženem mnenju (glej med drugim sodbe z dne 31. marca 1992 v zgoraj navedeni zadevi Komisija proti Italiji, točka 10; z dne 4. julija 2002 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-73/01, Recueil, str. I-6129, točka 7, in z dne 10. aprila 2003 v zadevi Komisija proti Franciji, C-114/02, Recueil, str. I-3783, točka 9).
- 15 Ugotoviti je treba, da je sporna odredba popolnoma nehala pravno učinkovati ob izteku izrednega stanja, razglašeneга na nacionalnem ozemlju do 31. oktobra 2002 z Uredbo predsednika Sveta ministrov z dne 28. junija 2002, s tem, da je bilo trajanje uporabe te odredbe omejeno na rok, določen v navedeni Uredbi.
- 16 Sporna odredba, ki ne velja več od 1. novembra 2002, tako ni imela več nobenega učinka pred iztekom roka, določenega v obrazloženem mnenju, in še preden je bil poslan uraden poziv. Kolikor se nanaša le na to odredbo, neizpolnitev, ki je očitana Italijanski republiki v tej tožbi, tako ali tako ni več obstajala ob izteku navedenega roka.
- 17 Iz navedenega izhaja, da je treba tožbo Komisije zavreči kot nedopustno.

Stroški

- ¹⁸ V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Italijanski republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Tožba se zavrže kot nedopustna.**
- 2. Komisija Evropskih skupnosti in Italijanska republika nosita vsaka svoje stroške.**

Podpisi

